

તંત્રી સ્થાનેથી...

ડિજિટલ રૂપિયાના દોરની શરૂઆત

1 વી નવેમ્બરથી ભારતીય ડિજિટલ રૂપિયાના નવા દોરની શરૂઆત કરી છે. પ્રાયોગિક રીતે હજુ ફક્ત સરકારી સિક્યુરિટીની જથ્થાબંધ લેખાદ્ધ માટે જ ડિજિટલ રૂપિયાના ઉપયોગની પરવાનગી આપવામાં આવી છે. આરીએઅઠને નવ સરકારી અને ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકોને સરકારી સિક્યુરિટીમાં લેવડવડ માટે ડિજિટલ કરનસીયા ઉપયોગની અનુમતિ આપી છે. જો આ પાયલાટ પ્રોઝેક્ટ સફળ રહે છે તો બીજા કેટલાય ક્ષેત્રોમાં પ્રાયોગિક રીતે ડિજિટલ મુદ્રાના ઉપયોગની શરૂઆત કરવામાં આવશે. ડિજિટલ મુદ્રા લાવવાનો હેતુ મુદ્રાના લાલના સરફપોનું પૂરક તેવાર કરવાનો છે. તેનાથી વપરાશકતાઓને લાલની ચુકવણી પ્રાયાલીઓની સાથે વપરાના ચુકવણી વિકલ્પ મળી શકે. સીલીરીસી કોઈ ક્ષેત્રને તરફથી જીવી થનાર મૌદ્રિક નોંધેનું ડિજિટલ સ્વરૂપ છે. સરકારે નાણાંકીય વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ના બજેટમાં ડિજિટલ રૂપિયાના લાવવાની આહેરાત કરી હતી.

નિઃસંદિષ્ટ દેશમાં ડિજિટલિકરણ જરૂરી આગળ વધી રહ્યું છે. આ સમયે દેશમાં ૪૪ કરોડથી વધારે જનધન ખાતાં (૪૪), ૧૩૪ કરોડથી વધુ આધાર કર્ડ (૪૪) અને ૧૧૧ કરોડથી વધુ મોબાઇલ યુઝર્સ (૪૪)ના રાશ આપામી જેમથી આમ આદમી ડિજિટલ હુનિયા સાથે જોડાઈ ગયો છે. હાલમાં જ વડપણાન નરેન્ન મોટોટોને દેશના ૭૫ જિલ્લામાં ડિજિટલ બેંકિંગ યુનિટ (રીલીયુ) ની વર્ચ્યુઅલ શરૂઆત કરતાં કહું કે ભારત હુનિયાનો એવો ટેસ્ટ બની ગયો છે, જ્યાં સૌથી જરૂરી ડિજિટલિકરણ રહ્યું છે અને તેનાથી આમ આદમી અને અર્થવ્યવસ્થાના વિભિન્ન ક્ષેત્ર લાભાન્તિત થતા દેખાય છે. નિશ્ચિત રૂપે હાલમાં આઈએમએફ અને વિશ્વ બેંક વિભિન્ન વૈચિક આર્થિક અને નાણાંકીય સંગઠનો દ્વારા પ્રકાશિત કરતાં રીપોર્ટમાં વૈચિક મંદી વચ્ચે ભારતની સ્થિતિ તુલનાત્મક રૂપે સંપોર્ટઅન્ડ રહેવાનાં યુદ્ધ કરણ ભારતમાં ડિજિટલિકરણ વધી રહ્યું છે. આઈએમએફ અને વિશ્વ બેંકની રિપોર્ટમાં કહું કે ગરીબો, ખેડૂઓ અને સામાન્ય લાંકોના સથકારીકરણને ધ્યાનમાં રાખતાં ભારતમાં ૨૦૧૪ થી લાગુ કરવામાં આવેલ ડાયરેક્ટ બોનિફિટ ટ્રાન્સ્ફર (રીલીટી) યોજના યથાનક જીવી છે. તેનાથી સરકારી યોજનાઓનો ફાયદો સૌથી લાભાન્તિત થતું હોય કરવામાં બારે સફળતા મળી છે. સાથે જ ડિજિટલિકરણ ભારતીય અર્થવ્યવસ્થામાં ગંમ યેન્જર બની ગયું છે.

ડિજિટાની રૂપાં લાભ અને સભસિની લાયક લોકોના ખાતામાં સમય પર અને સીધી મોકલવાની છે, જેનાથી પ્રભાવશીલતા અને પારદર્શિતા વધે છે તથા મધ્યસ્થોની ભૂમિકા ઓછી થાય છે. ભારતમાં લગ્બગ્યા ૪૫૦૦૦૦ વધારે સ્ક્રીનો અંતર્ગત ગરીબોને લાભ આપવા માટે રીલીટીનો ઉપયોગ થઈ રહ્યો છે. આંકડા અનુસાર ૨૦૧૩-૧૪થી અન્તયાર સુધી રીલીટી દ્વારા લગ્બગ્યા ૨૪.૮ લાખ કરોડ રૂપિયાથી વધુની રકમ લાભાન્તિતો સુધી પહોંચાડવામાં આવી છે, જેમાં ૬.૬ લાખ કરોડ રૂપિયાના લાભ ફક્ત ૨૦૨૧-૨૨માં પહોંચાડવામાં આવ્યા છે. ૨૦૨૧-૨૨ના આંકડા અનુસાર સરેરાશ ૧૦ લાખથી વધુ રીલીટી ચુકવણી દરરોજ થાય છે. એ વાત પણ મહત્વપૂર્ણ છે કે દેશમાં સોથી વધારે સરકારી સેવાઓ ઓનલાઈન ઉપલબ્ધ છે. પહેલાં બેંક, ગેસ, સ્ક્વુલ, ટોલ, રાશન દરેક જગ્યાએ વાઈનો વાગતી હતી, પરંતુ હવે એવું નથી. નિશ્ચિત રૂપે દેશમાં સરકાર દ્વારા આમ આદમીને લાભાન્તિત કરવા માટે શરૂ કરવામાં આવેલ કેટલીય ડિજિટલ યોજનાઓ સારાં પરિણામ આપી રહી છે.

બની જાય!!

લીમાનું ગાડ,
વડલાનું ગાડ,
પોપટ, કાગડા, ચકલી, કાબર, લેવાનું,
આશિયાનું બને છે.

સૌ લાંઘા વગર,

સૌ જગડા વગર,

મોજાથી રહે છે.

અલગ પ્રકારનો,

કલરબ,

કલબલાટ,

કેકાર છે!!!

કેમ કે,

ત્યાં ચૂંટાણી નથી,

ખુરથી નથી,

વિકાસની ગ્રાન્ટ નથી,

ભાષાયારની મલાઈ નથી.

જાદ પર કોઈ કોઈને,

દુકે દુકે મેંગ કહેતા નથી.

વિરોધીને રાણ્યાલી કહેતા નથી.

એશી-નાસની વાત કરતા નથી,

થેર પરિવારવાદીની વાત કરતા નથી,

હિટલર, જિશા, ડીએનેની વાત ઉછાતી નથી.

કાશ!!!

ભારત વર્ષ,

લીમાનું વડલાનું ગાડ બની જાય!!

ભરત વેણું

૦૬.૧૧.૨૦૨૨.# કવિતા

કોઈ પથ્થરસે ન મારો આયારામ-ગાયારામકો!!!

ચાજુ રદી બહુ જ સેન્ટેટીવ
છે. વારંવાર ગુસ્સે થઈ જાય છે.
ગુસ્સો તેના નાકના ટોચકે બેઠો
લાંઘ છે. સિધ્ધાંતોના બળદાના
પુંછા આમણે રાખે છે. ટુક્કામાં
ચાજુ રદી ક્ષેવર વેગ ઠન સર્કલ
છે!!! રોગ મેન ઠન વર્કર્સ પેરેડાર્ટ

છે.
“આ દેશનું શું થાથ બેહું
છે?” રાજુનો આ તડિયા કલામ
છે.

“ચાજુ. શું થયું? બધું
બરાબર છે? આટલી કંઈમાં તું શા
માટે ઉકે છે?” એમ કહી મેં
રાજુને ચાનો કંપ રહ્યો

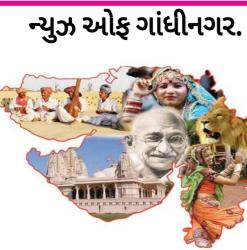
“જિંદગી વિશ્વાની કેંકોને સરકારી સિક્યુરિટીમાં લેવડવડ માટે ડિજિટલ
કરનસીયા ઉપયોગની અનુમતિ આપી છે. જો આ પાયલાટ પ્રોઝેક્ટ
સફળ રહે છે તો બીજી કેટલાય ક્ષેત્રોમાં પ્રાયોગિક રીતે ડિજિટલ મુદ્રાના
ઉપયોગની શરૂઆત કરવામાં આવશે. ડિજિટલ મુદ્રાના લાલની
ચુકવણી પ્રાયાલીઓની સાથે વપરાના ચુકવણી વિકલ્પ મળી શકે. સીલીરીસી કોઈ
ક્ષેત્રને પણ તરફથી જીવી થનાર મૌદ્રિક નોંધેનું ડિજિટલ
સ્વરૂપ છે. સરકારે નાણાંકીય વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ના બજેટમાં ડિજિટલ

ઉત્તરી આવ્યો કે શું?” મેં રાજુને
પૂછ્યું.

“જિંદગી વિશ્વાની નાકના ટોચકે
લાંઘ છે. વેલનાઈન તે નો વિરોધી નથી. હું
સો રોજ રોજ વર્ષને પ્રોફેલ કરે
શું પણ કંદું નથી. રાજુને હું
અમ કહી મેં તેનો બંનો

આયારામ ગયારામ જેવા કાંતિકારી
શબ્દની ભેટ આપી છે.

જેમ કોરાના વાઈરસનું
ઉત્પત્તિ કેન્દ્ર વુદ્ધાન હતું એમ
આયારામ ગયારામનું ઉત્પત્તિ કેન્દ્ર
ભારતનું રાજકારણ છે. ગુજરાતનો
હજુરીયા -ખજુરી

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર ઈન્ડિક સાહિત્ય સરિતા-આયોજક : પ્રદીપ રાવલ

Nog ss no106

NOG-સાહિત્યસરિતા-ગુપ્ત
વિષય "પાનખર ખરતાં કૂલ"

પ્રકાર:-પદ

શીર્ષક:-"મેતો મહાલી"

શબ્દ:-૧૫૦
કોને ખબર? હું તો જોતીંતી રાહ..

મારી લીલાશ સૌને ગને?

હું તો .. સવારની આકળાં મોતીબિંદુ સાથે.

જળી! જૂદી!

ખુશ ખુશાલ હું -ભૂરી,

બાકી,

લીલો જીવાનીનો રંગ લાગ્યો!

રંગ લાગ્યો તે એવો કે

શાન/ભાનભૂલી..

લાલિમા સવારની ને

સલ્લૂઝી સાંજના સોનેરી કિરણોમાં મહાલતી.

કોને ખબર?

મારે ક્યારે જઈ પડવાનું??

પત્થરના ઇચ્છરના ચરણો??!

કે

મૃતદેહના નિર્જીવ દેહ

પર રે???

હા રે હું તો ખીલું બિલખિલાટ એનું.

બસ ખરતાં તો ખરું!!

એ ધરતી પર પીળી ચાદર

સોનાની!!

એજ મારી યાદ ..

સોનેરી સોનાની જેમ

માણ્ણો..

મે તો માણ્ણો...

મને તો બસ .

જીવનું છે માણ્ણું છી!!

હસાંદું છે! ખીલાંદું છે..

ખીલું છું, ખુશ છું..

મારી લીલાશ, મેં તો માણ્ણો..
સોનેરી સોણલાંના જેવી
ખરતીંતી પીળી પીળી..
મુજિદા કુમાર
"મનચલી"
મુંબઈ-મહારાષ્ટ્ર.

[NOG SS No : *0110*

પ્રકાર : ગધ- લઘુવાર્તા

વિષય : પાનખર ખરતાં પાન

શબ્દો : ૩૪૩

શીર્ષક : 'પાનખરનો વૈભવ'

લેખકનું નામ : નિખિલ કિનારીવાળા (અમદાવાદ)

રખિમકાંત આજે હું વર્ષીંઠ ઉમરનો પાતા વટાચી ચુક્કા છે, જ્યાં તેમનો જુસ્સો અને તરવરાટ હજુ અભિંબં છે. પરંતુ ઉમરનું કામ કરે છે. વિચાર, વાણી અને વર્તનમાં ગતિ મંદ પડતી જ્યા છે જે સ્વીકારવાની તેમની તેયારી નથી. પતી મેધનાબેન તેમને વધું સમજાવે છે કે હેવ તમે પાનખરમં પ્રવેચા છો. થોડું છોડતા થાં અને પાનખરને પણ માણસી થાં. વેપાર ધંધો અત્યાર સુધી જે જુસ્સાથી તમે ચેલાવ્યો, તે હેવ પુત્ર મિતેને હવાવે કરી દો. હેવ તેમે શ્રાવીંઠ સીટ ઉપર આવી જ્યાંથી. તેને ટિલાનિંદેશ કરો, માર્ગદર્શન આપો પરંતુ હેવ વેપારનું સંચારલાન તેને કરવા દો. જુઓ, મિતેના હિપાલી સાથે લંબ પછી વધુંનો વીલિવત અને સંચારલાન મેં તેમને સુપ્રત કરી દીધું છે. અને આમ કરવાથી હું પણ ખુશ હું અને તેઓ પણ ખુશ છે.

પરંતુ રખિમકાંત જેણું નામ. કર્યું છોડવા જે તેપાર નથી. તેમને કોણ સમજાવે કે, પાનખર તો જીવનયકોનો એક કમ છે. પાનખર છે તો વસ્તના ગાણી ગવાય છે. પાનખર આવશે તો જુના પાંડા ખરશે અને નવી કુંપળો ફૂટશે. નવી કુંપળો ફૂટશે તો વૃદ્ધાં ફીરી સૌંદર્ય પુનર્ભાવિત થશે. કુરદતનું કરવું અને બન્યું પણ એવું જુ. રખિમકાંતની તબિયત લથી. સ્વાસ્થ્યની નાની-મોટી સમસ્યાઓ રોજ ઉભી થાંથી. ત્યાંથી સલાહ અનુસાર રખિમકાંત હેવ ક્રમાંનું ભારણ ઓછું કરતાં અને તણાવત્રસ્ત પરિસ્થિતિથી દૂર રહેણાં શીખવું પડશે.

'વાર્ષાન માને તે હાર્યા માને' કહેવત અનુસાર રખિમકાંત હેવ એફિસે નિયમિત જીવાનું આંદું કરી દીધું. વેપારધંધાનું સંચારલાન પુત્ર મિતેને સોંપી દીધું. માત્ર દૂર્થી તેઓ નજર રાખતા. મિતેન પણ ખુબ હોંસિયાર અને વેપારી કુંને ખરાવતો હતો. પિતા રખિમકાંતના સલાહ સુયન સાથે નવી પદ્ધતિઓ અને નવી ટેકોલોજીની મદદદી વેપારમાં નવા ફેરફારો થાંથો. વેપાર જગતમાં તેના આ ફેરફારો લોકોએ આવકાર્યા અને તેનો વેપાર નવી ઊંચાઈઓ આંબવા લાગ્યો. રખિમકાંતને માત્ર પોતાના ઉપર ગુમાન હતું તેમને હેવ પોતાનો પુત્ર ઉપર અભિમાન થાંથું. હેવ તેમને સમજાયું કે પાનખરને પણ એક અલગ વેચાયું છે. છોડવું એ પણ એક કાંચ છે. દૂર બેસી વૃદ્ધાને નવી કુંપળો ફૂટતા નિહાળવી અનો પણ એક અનેરો આંદું છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો પાનખર અને આવનાર વસ્તના એંધાણ આપી જાય છે. જીવના પાનખરનું પણ કંઈક એવું જ છે. જુના પાન ખરે છે અને તેનું સ્થાન નયા પાન અને પુષ્પો લે છે.

નિખિલ કિનારીવાળા, અમદાવાદ

૦૫ નવેમ્બર ૨૦૨૨

NOG SS No/0044

વિષય:- પાનખર ખરતાં પાંડા ફૂલો.

પ્રકાર:- પદ

શબ્દ:- ૨૮

શીર્ષક:- જાકાન

જીલી જાકાન

પાનખરનું પણ

બને જીવંત

પણો ખરતાં

પાનખર જીતું

વગડો વેરાન.

પાનખરમાં

પાંડા અને ફૂલો

લેતાં વિદ્યા.

વિભૂતિ ટેસાઈ ઘાસવાલા

બિલીમોરા.

NOG SS No/0055

વિષય:- પાનખર ખરતાં પાંડા ફૂલો.

પ્રકાર:- ગધ

શીર્ષક:- પાનખર

" દાઢુ? આ બધા લીવસ્ (પાંડા) શા માટે એક સાથે ટ્રીને(વૃક્ષને) લીવ કરાનાં (હોડતાં) હોય?" પાંચ વર્ષના તને પાંસઠ વર્ષના જયંતીલાલને પ્રૂધ્યાં.

તન્ય વિધુર જયંતીલાલના એકમાત્ર સંતાન વિનયનો પુત્ર. તેના ઉંચે માટે તો તેમણે બીજા લગ્ન નહોતા કર્યા. અને વિનય અમેરિકા બીજો ગયો હતો. ત્યાં જ ટ્રીનામ થયો હતો. જ્યાંતિલાલ એ પણ હિંમત ન હાં. પોતાના વિશાળ ઘરમાં જ વૃદ્ધાશ્રમ ખોલ્યો. સ્વર્ણ અને પરવાર્થ બને બેગા. પોતે પણ સચ સચ્યાય અને બીજા પણ સચ સચ્યાય.

" કારાંડે વૃક્ષમાં જો જૂના પણ ખરું હરશે, તો જ નવી કુંપળ આવશે. " અનુભૂતિ દાદાને તાજી કુંપળ જેવા જ પૌત્રની સાથે પ્રેમભી હાથ ફેરવતા કહું. પૂર્વમાં સુર્ય પણ આ દ્રશ્ય જોવા જ્યાં ઉત્તાળો થયો હોય તેમ વધુ ડોચો.

શ્રદ્ધા ભંદ....વાપી

